

מסורת הש"ס

(א) [למקמן ד:ה:ה:] (ב) [לעיל
(ו:ה) עדיפות פ"ד מ"ה:
(ד) [ומתוספתא פ"ג] כ"ב מה:
ע"ש כסדרה' לא ע"ש:
(ה) ד"ז ש"ך לעיל י"ט.

תורה אור השלם

1. וְזֶה תוֹרַת הַהֲזִיז
ביום מלאת ימי נזיר
יְבִיא אֹתוֹ אֶל פֶּתַח אֹהֶל
מוֹעֵד: במדבר ר"י

נוסחת הריב"ן

[א] נטמאת: [ב] קנסה הוא
דקנסה: דב"ש סברי כי
גליון מירות מרובה של ק'
יוס ב"ש חומרים מיר ל'
משום דלרץ העמים טמאה
הוא לא משבי מירות דמירל
לכי ימנה ל' יוס דמירות
טמאה בלרץ יסדלח מיר
וב"ש כ"י ס"ד: [ג] ע"ש:
[ד] כ"י גליון ולי ס"ד:
[ה] בלרץ מיר: [ו] ביוס:
[ז] דעדיין: [ח] (יוס) ללא
כב"ש: [ט] ביוס: [י] ל' יוס:
כ' ואית ספרים דמכיר ביה
מנחם נמי ד"ה ושבטתא ביה
הס"ד: [ל] ד"ש: [מ] ככל
מוקם ש"ס ע"ה כתי עדים
כ"י:

הגהות הב"ח

(א) נבי וזה מורה נזיר
ביום מלאת הטהרה
אמרה: (ב) רש"י ד"ה
ח"ש עלמה וכו' ש"מ דלא
נטמאת משום דלארץ
מיר: ר' יהודה וכו' בסוף
שבע ראשונים אצל א'
ביום מלאת דעדיין ה'
לה יוס אחד או ב' מה:
וכ' לדברי הכל דהא
נטמאת תוך מלאת ה'
י"ד וכו' בסוף י"ד ביום
מלאת הטהרה: (א) ד"ה על
מה נתקן על כת אחת
אחד כליל והד"ה ע"ה ביום
וכ"ה וכו' דיש ככלל וכו'
אצל בשתי כתי:

הגהות מהר"ב

גרשבורג

[א] תוס' ד"ה למא וכו'
וכ"ה סברי אע"ג דגלי לל
טומאה דרבנן הוא ואינה
כשאר אהל מן תביות אע"ג
עד אהל נחמק. וי"ב
אפ"כ איז גלי לל
טומאה דרבנן הוא כשאר
אהל וכו' דל"ל ע"ה:
[ב] ד"ה אהל וכו' וי"ב מה
שכתוב בספרים ועוד וכו'
נ"ב ע"ה א"מ:

הגהות התוספות

1. צ"ל טעויה הוא משום
דמיחלפא כשאר טומאות.
2. כ"ס' שנטמאת. ויש
מוקם דגברי היתם:
מחית נטמאת עד מחית
בסוף מנין. 3. צ"ל עד
מנחמין. ומחית ועוד נחמק.

וכ"ה סברי משום אוירא גזרו. וחמירא טומאתה ומשום הכי זריכה
דמיהו כבתחלה: לא דכ"ע משום גושא גזרו. דקילא אטומאה והאי
לחמרו לה דתהדר לניירותה קנסא צועלמא הוא דקנסה:
איבעיא להו. הא דל"ר יהודה דלא היתה מירה אלא י"ד

בשנטמאת קאמר: ואליבא דכ"ע.
דכשעלה לארץ והיתה עושה ל' יוס
כב"ש נטמאת טומאת מת וסתרה
את הכל ועשתה ו' שנים אחרים
כבתחלה: או דלמא שלא נטמאת.
אלא בשביל שזאת בלרץ העמים
ועלתה לא"ע עשתה ו' שנים כבתחלה
ואליבא דכ"ה: פ"ש עלמה לארץ ואי
פ"ד כ"י. ולי ס"ד כשנטמאת
ואליבא דכ"ש אי הכי י"ד שנה ול' יוס
וכיעיא ליה שהרי בתוך ל' נטמאת
וסתרה שבעה ראשונים אצל לא ויוס
ו' שנים ול' יוס היה לה למנות מחמיהן
אלא מדלל תני הכי אלא י"ד שנה ש"מ
דכלל נטמאת (ה) ה' מייירי ר' יהודה
ואליבא דכ"ה: ע"ה איבעיא להו. הא
דל"ר יהודה לא היתה מירה אלא י"ד
שנה כשנטמאת עוד טומאה אחרת
בסוף שבעה ראשונים אצל לא ויוס
מלאת וועדיין יש לה יוס אחד או
ב' מן ה' שנים ולבסוף ו' שנים עלתה
לארץ ומנתה ו' שנים אחרות שהרי
סותרת ו' שנים ראשונים לר"ה דהא
נטמאת הרי י"ד שנה ולהכי לא אמרי
ב"ש דלריכה למנות ל' יוסים בלרץ
דהא כגי לה באותו ו' שנים שהיא
מונה בלרץ תאם שבע עלתה לארץ כו'
ואי ס"ד כשנטמאת ואליבא דכ"ש
דנטמאת בסוף ו' ראשונים וחזרה
ונטמאת בסוף י"ד כדלמא ת"ק אי
הכי י"ד שנה ול' יוס איבעי ליה לרבי
יהודה למימר דכיון שנטמאת בסוף י"ד
עוד ל' דהא ק"ל דכי נטמאת ביום
מלאת מונה ל' ו' תניא נמי הכי דלר'
יהודה אית ליה דכי נטמאת ביום מלאת
מונה ל' וכיון דק"ל הכי ודאי הא

דל"ר יהודה לא היתה מירה אלא י"ד שנה בשלא נטמאת וקא פליג
אמנא קמא דסבירא ליה לרבי יהודה דלא נטמאת כלל אלא לבסוף
שבע שנים עלתה לארץ והורוה שמהא מירה עוד שבע שנים.
ובלשון הזה דן ר"ה צ"ח יתקן הלוי לפני רבנו קובלס (כ"ל ו"ה)
גליון (כ) (א) כ"ס אמר שם איש קיבל עליו מירות
ואחד אומר חמש שנים: שצ"ש אומרים נחלקה העדות. הואיל ואין
שם ב' עדים על ב' שנים: וכ"ה אומרים. מ"מ שניהם מעידים על
ב' שנים לזיוש ככלל חמש שמים ולא נחלקה עדותן מאלל בשני
כתי עדים אחת אומרת שמים ואחת אומרת חמש דברי הכל יש
ככלל חמש שמים: אמר רב הכל מודים במונה. שנחלקה עדותן:
מאי חילמא חילמא צאחד אומר חמש ולא שמים ואחד אומר שמים
ולא חמש. פשיטא דנחלקה עדותן דהא קא מכחשי אהדדי: אלא.
כגון שהאחד אומר אחת שמים והאחד אומר שלש ארבע חמש:

הא

שגדר שני נזירות וא"ו מעידין שגדר חמש נחלקה עדותן. ואין כאן מירות כלל וא"מ הכי דמי אס שחק הנודר שתיקה כהודאה דמיא וי"ל
שהנודר מכחשי כל אחת ואחת דאי מודה למה לא יהיה כהודאתו א"נ כחומר איני יודע והשתא זריך לידון לפי העדות א"נ כששומק
וצאו שתי הכיתות יחד דלא הוי שתיקומיה כהודאה דלאו מודה הוא דלמא מה לי להכחישן הא שתיקן מכחישן זה את זה: וכ"ה אומרים יש
ככלל חמש שמים. [ומונה] ב' דהוי כחילו אמר שתיקן שמים נדרת:

קתני רישא ב"ש בו'. כל זה לא היה זריך דודאי צרישא קיימין ולשון מיר משונה: מרתיתין. דקמתי דפליגי צ"ש וצ"ה בשתי כתי
עדות [דלא כהאין] תנא ד"ה ישמעאל: אמר רב ה"ב מודים במונה. שנחלקה עדותן לרבי ישמעאל דלמא דפליגי בית שמאי
ובית הלל צכת אחת היינו כשאומר אחד שמים ואחד אומר חמש אצל אס מונה דמסקי ואילל נחלקה העדות: מאי קאמר. כלומר
והיכי דמי מונה דקאמר חילמא דקא מכחשי אהדדי להדיא כדקאמר חמש ולא שמים כו' פשיטא דנחלקה עדותן ומאי קא משמע לן רב

מי שאמר פרק שלישי נזיר

ב.

לימא בהא קמפליגי רב"ש סברי ארץ העמים משום גושא גזרו
וב"ה סברי משום אוירא גזרו. אית ספרים דגרסי הכי
דב"ש סברי ארץ העמים משום גושא גזרו עליה ולא על אוירא ומותר
ליכנס זה בשדה חיה ומגדל וצ"ה סברי אפילו על אוירא גזרו
ומש"ה החמירו לסתור הכל וקשה
לגירסא זו דמאי טעמא דב"ש דנהי

דלא גזרו כי אס משום גושא מ"מ
לסתור הכל מידי דהוה אצית הקצרות
דאינו מטמא צאזיר ואפ"ה סותר הכל
לכן נראה דגרסין איפכא צ"ש סברי
משום אוירא גזרו והחמירו בלרץ
העמים וצ"ה סברי משום גושא גזרו
וא"מ והשתא נמי מאי טעמא דב"ש
אטו משום דהחמירו זה יותר מקבר
לא יסמור אלא ל' וי"ל דלן הכי נמי
דכיון דהחמירו זה לגזור על אוירא גלוי
לכל דאומה טומאה אינה אלא מדרבנן
ולכן כגי לן דקסמור שלשים יוס דלא
מיחלפא בטומאה דלורייטא וצ"ה
סברי משום גושא גזרו וכיון דלינה
קקבר זריך יסמור הכל ומשום
דמיחלפא ארץ העמים נקצרות ובענין
כסר: וזו אילכ צ"פ כהן גדול (לקט
דף קכ) דקאמר אי משום אוירא ל"ל
הזאה אצל אי משום גושא נחא
דטעמא דהזאה כשאר טומאות ולפ"ו
ה"ג לא דכ"ע משום אוירא גזרו ולכן
ניחא לב"ש דלא קנים אלא ל' יוס
וצ"ה סברי א"ע"ג דגלוי לכל טומאה
דרבנן הוא ואינה כשאר אהל קנסין
ליה כבתחלה נטמא וצוקנסה הוא
דפליגי: בשנטמאת ואליבא
דב"ש. [אמר] רבי יהודה דהוצרכה
למנות ל' יוס צא"י ונטמאה בסוף ל'
יוס צא"י ומנתה עוד ו' שנים שהרי
הוצרכה לסתור כל מירות ומנאל דלר'
יהודה היתה י"ד שנים ול' יוס והיינו
דוקא דב"ש דלן זריך למנות כס"י רב
ל' יוס לבד דאי לב"ה זקוקה לחזור
ולמנות צא"י ו' שנים אחרים אי
נטמאת בסוף מנין כשנטמאת? דלעיל

היה כן שנטמאה בסוף מנין של הארץ וא"כ היתה זריכה למה מירות
כ"ה שנה או דלמא בשלא נטמאת ודר' יהודה אליבא דב"ה דוקא
לב"ש לא הוצרכה ל"ד שנים וצ"י שנים ול' יוס סגי: תא שמע
עלתה לא"י וב"ה י"ב בנטמאת ואליבא דב"ה ר' יהודה אומר
לא היתה נזירה לא"י י"ד שנה וי"ד שנה וצ"י יוס מביעי ליה. בלל
גרסין מה שכתוב בספרים ועוד? מתניתין וא"מ דלמא ל' יוס היו
מוצלעים ב' שנים הראשונים כגון שעשתה בחור' ו' שנים חסר חדש
ושלשים יוס דקנסא בלרץ [הרין] ו' שנים ולא יותר ונטמאה בסוף ל'
יוס של הקנס ועשתה עוד ו' שנים הרי י"ד זין הכל ועוד קשה למה
לו להאריך דברי ת"ק לא יציא אלא דברי ר' יהודה דקדק מהס
וי"ל דמש"ה מייית דברי ת"ק לאוכוזי דלמ"ק לא מייירי בהצלעה
דקמתי ובלבסוף שבע שנים נטמאת ונמאלת מירה כ"ה שנה (ול' יוס)
[א"כ] גס דברי ר' יהודה לא מייירי בהצלעה וא"כ י"ד שנים ושלשים
יוס מביעי ליה: מ"י שהיו שתי בתי עדים מעידות אותו אלו מעידין
וי"ל דמ"ה יוס: א"מ הכי דמי אס שחק הנודר שתיקה כהודאה דמיא וי"ל
דקמתי ובלבסוף שבע שנים נטמאת ונמאלת מירה כ"ה שנה (ול' יוס)
[א"כ] גס דברי ר' יהודה לא מייירי בהצלעה וא"כ י"ד שנים ושלשים
יוס מביעי ליה: מ"י שהיו שתי בתי עדים מעידות אותו אלו מעידין

וכי ה"ל צכת אחת היינו כשאומר אחד שמים ואחד אומר חמש אצל אס מונה דמסקי ואילל נחלקה העדות: מאי קאמר. כלומר
והיכי דמי מונה דקאמר חילמא דקא מכחשי אהדדי להדיא כדקאמר חמש ולא שמים כו' פשיטא דנחלקה עדותן ומאי קא משמע לן רב
אלא

עין משפט
נר מצוה

כג א מ"י פ"ה מהל'
טומאת מת ה"א:
כד ב מ"י פ"ג מהל'
מירות הלכה ט:

פ' הרא"ש

לא דכ"ע משום אוירא גזרו
הלכן לב"ש די בל' וב"ה
סברי דאפ"ה קנסוה בעיקר
נזירות ולקמן בפ' כ"ג
מוכח כי האי גירסא
דאמרינן לקמן אי משום
אוירא למה לי הוזהא אלמא
אי משום אוירא אין לה דין
טומאת מת ולא בעיא
הזאה: איבעיא להו
כשנטמאת וה"ק ליה ר'
יהודה דלמ"ק ודאי אמת
היה שנטמאת בסוף
נזירותה ואפ"ה לא היתה
נזירה אלא י"ד שנה דהורו
לה כב"ש להיות נזירה ל'
יוס שנטמאת בסוף ל' יוס
והוצרכה להיות נזירה עוד
ו' שנים: או דלמא כשלא
נטמאת ואליבא דב"ה. ולא
פליג ר"י אלא דלמ"ק בלעיקר
המעשה שזכר יהודה אומר
שכן היה המעשה שלא
נטמאת אבל אס נטמאת
היתה צריכה להיות נזירה
כ"ה שנה: ח"ש עלתה
לארץ וכו' לא היה צריך
להביא כל זאת המשנה
אלא שרופה דלדק דכי
היכי דלמ"ק נטמאה בסוף
ימי נזירותה הכי נמי לר'
של נזירות א"כ י"ד ולי
א"כ נטמאת בסוף ל' יוס
מכבי ליה. ואית ספרים
דגרסין י"ד שנה ל' מבעי
ליה דתניא ר' יהודה אומר
שנטמאת בסוף י"ד ולי
ביום מלאת אמרה תורה
נטמא ביום מלאת תן לו
תורת נזיר. ואי ס"ד
כשנטמאת ונמאלת דב"ש
כיון שנטמאה בסוף ל' לא
היתה צריכה להיות נזירה
אלא ל' יוס: מ"י שהיו ב'
כתי עדים מעידים אותו
אלו מעידים שגד ב'
שקבל עליו ב' נזירות ואלו
מעידים שגד ה' באותה
שעה שאמרו אומר' שגד
ב' אנו אומר' שגד ה'
ומפרי' כגון שהיה מכחשי
ואומר שלא נדר כלל. דאי
שתיק הוי' שתיקווא
כהודאה כדא' בקידושין
פ' האומר גבי נטמא
טהרותין והלה שותק. ומי'
איכא למי' דמייירי אפילו
בשותק דכיון דבאו ב'
כחות כחות ומכחישות זו
את זו נתבטלו דבריהם והוי'
כאילו לא העידו ולא שייך
הכא למימר שתיקה
ככתא א' באא קאמרי ב"ש
דנחלקה עדותם שהאחד
אומר אמת והא' משקר
ואין כאן אלא עד אחד
אמיתי וב"ה אומר יש
בכלל ה' שתיק ושניהם
מעידים על שניהם. ולתנא
גם ב"ה מודו בכת
אחת דנחלקה עדותם: אמר
רב הכל מודים במונה (א)
אהא' מן העדים נז' א'
ועוד שניה והשני אומר נז'

(א) אלא צ"ל במונה אחד מן העדים אומר כו' מירות א' וכו'.